

El llenguatge

A pesar de

Que en català disposem d'una preposició tan genuïna com malgrat —que correspon al francès «malgré», però sense forma corresponent en castellà— no ha de significar pas que no puguem admetre, amb el mateix valor, la locució prepositiva a pesar de, solució paral·lela i idèntica a la del castellà. (I encara hi hauríem d'afegir a desgrat de. El verb pensar té, entre altres significats, el de «saber greu», i és a partir d'aquest significat que l'infinitiu s'ha substantivat i el substantiu, al seu torn, ha originat la locució prepositiva a pesar de que no ens ha de fer aparèixer suspecta la identitat que presenta amb la locució del castellà. Vet aquí un dels nombrosos casos en què el parlant —o l'escriptor— pot triar lliurement la forma que cregui més convenient o adequada.

La Gran Enciclopèdia Catalana admet també la locució conjuntiva a pesar que (no «a pesar de que»), admissió que sembla ben lògica: així com els termes prepositius malgrat, a fi de, llevat de, etc., han originat, amb l'adjunció de la conjunció que (i abdicació, en el seu cas, de la preposició de) els termes conjuntius malgrat que, a fi que i llevat que, anàlogament a pesar de ha originat la locució conjuntiva a pesar que. Però aquí s'acaben, diríem, les possibilitats gramaticals d'aquest verb esdevingut substantiu. I, aleshores sí, cal mirar com a solucions estranyes —calcades del castellà— l'ús que alguns fan de certes frases amb aquest verb com a expressions de relació gramatical.

Una frase adverbial com pesi a qui pesi no és, en rigor, condemnable: es tracta d'una possibilitat del verb. Si diem vingui qui vingui, peti qui peti, caigui qui caigui, etc., hem de poder dir també pesi a qui pesi. Però sembla evident que qui hi recorre ho fa influït per l'expressió del castellà «pese a quien pese». Sense aquesta influència, hom opta més aviat per tant sí com no, tant si es vol com si no, de grat o per força, etc., sens dubte més castisses i genuïnes.

Considerem, en canvi, totalment inadmissibles les locucions «pesi a» (prepositiva) i «pesi a que» (conjuntiva), que no són sinó el calc de les del castellà «pese a» i «pese a que», i que encara de tant en tant apareixen als nostres textos. Ja hem vist, en el primer cas, les solucions correctes de què disposem: malgrat, a pesar de, a desgrat de. I pel que fa al segon (locucions conjuntives, concretament concessives) no podem tampoc pas dir que ens manquin: malgrat que, a pesar que, encara que, bé que, tot i que, etc.